

Catifa Vermella per a la nova pagesia

No soc pagesa, però tinc clar que sense la pagesia que m'alimenta no tinc opció de ser qui soc: una consultora agrosocial convençuda que, sense persones treballant al camp, les que no ho fem, no tenim opció de menjar. Ni de menjar, ni de gaudir d'un entorn ben cuidat, ni de mantenir un llegat ancestral, ni de res que s'assembli a vincular-nos a la realitat agrària de la terra on vivim.

El relleu agrari és essencial. Calen persones treballant al camp i alimentant els entorns propers. Calen mans que facin de la tasca agrària una realitat rural, i també urbana. Calen espais d'oportunitat on les noves generacions puguin desenvolupar el seu projecte de vida i feina digna. Calen dinàmiques noves que garanteixin un món rural viu on l'eix central sigui l'agrari.

Incorporar noves persones al camp

El repte és vetllar per la incorporació de noves persones emprenedores al camp, tant les que són filles de pagesia, com les que no hi han tingut un vincle previ directe. El relleu agrari es dona de múltiples i diverses maneres, en sistemes de relacions complexos i en entorns moltes vegades hostils i poc favorables. És per aquest motiu que com a societat tenim el deure d'acompanyar les noves incorporacions agràries.

Per a la pagesia tradicional, el relleu familiar i de la base de recursos acostuma a ser un camí natural que segueix "allò que a casa sempre s'ha fet". En aquests casos cal acompanyar les noves generacions a definir els seus models emprenedors on cada vegada és més freqüent apostar per un canvi de model productiu cap a sistemes més sostenibles, amb un acostament més directe al consum o una aposta clara per la diversificació. Acostar la pagesia tradicional cap a models vinculats als sistemes agroalimentaris locals facilitaria que els territoris fossin tractors d'un canvi de paradigma cap a noves sobiranes alimentàries.

Per a la pagesia nouvinguda, accedir a la terra i als recursos bàsics per produir és una tasca ingent de recerca, tossuderia i temps. Les persones que volen dedicar-se al sector agrari i no tenen una base prèvia sobre la qual desenvolupar el seu projecte, tenen un camí ple de reptes que han d'afrontar. Per a aquesta pagesia nouvinguda és essencial trobar un bon acompanyament integral, així com un bon mentoratge local, persones que puguin anar teixint una xarxa de relacions i de coneixement que facilitin l'atterratge, tant al sector agrari com al món rural.

Treballar en xarxa

A Catalunya, i a altres indrets europeus, estan sorgint en els darrers anys diferents entitats, tant públiques com privades, que tenen com a prioritat facilitar els processos d'incorporació al sector agrari i el suport a models agroecològics amb una clara mirada agrosocial. El treball en xarxa de diverses entitats locals i sectorials està articulant programes i eines noves que dibuixen un nou mapa de suport i acompanyament. Malgrat que sigui un moviment incipient, és una empenta que arriba amb força des de diferents ens com poden ser els ajuntaments, els grups d'acció local, les entitats de custòdia o els ateneus cooperatius, a la que se suma la feina que ja es porta a terme des de la Generalitat de Catalunya, les Escoles agràries o algunes cooperatives del sector.

Un exemple d'aquesta resposta social al punyent repte de la renovació agrària és la incipient Xarxa de Relleu Agrari, conformada per diferents entitats catalanes que tenen la ferma voluntat de facilitar els camins de les noves generacions agràries. Aquest grup motor està format per ARCA, ADRINOC, l'Escola de Pastors-Rurbans, Terra Franca, Xarxa de Conservació de la Natura i jo mateixa. Persones i entitats compromeses amb el present i el futur de l'agricultura i l'alimentació del nostre país, una xarxa que es presenta com la llavor d'un moviment a favor d'una nova pagesia arrelada a la terra i connectada als sistemes agroalimentaris locals.

ARRELEM UNA NOVA PAGESIA

Catifa Vermella

Queda clar, per tant, que a totes les persones que volen incorporar-se al camp en models agrosocials els hauríem de posar una catifa vermella. Una trajectòria que sigui tan senzilla com sigui possible, ja que les dificultats en el sector agrari són múltiples, incertes i complexes. Tenim el repte com a societat de fer que això sigui una realitat. Personalment assumeixo aquesta tasca com a pròpia, tant en el vessant professional que tinc la sort de portar a terme, com per l'acció consumidora que cada dia exerceixo al plat. Les noves generacions es mereixen viure amb dignitat de la tasca pagesa; i per generar un ambient favorable al relleu agrari és imprescindible que entenguem que és un repte que interpel·la directament a totes les persones que cada dia mengem. Catifa vermella per a la nova pagesia, des de les noves eines d'acompanyament i suport, des de la cuina compromesa a casa i arreu, o des de cada petit gest que faci possible el tan necessari procés de recamperolització a Catalunya.

Neus Monllor, consultora agrosocial

Març 2022

Imatge cedida per Neus Monllor

ARRELEM UNA NOVA PAGESIA